

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Curtea Europeană A Drepturilor Omului (CEDO)

Prof. univ. dr. Gheorghe Bică

expert calitate educație juridică

<https://infolex.snsh.ro>

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

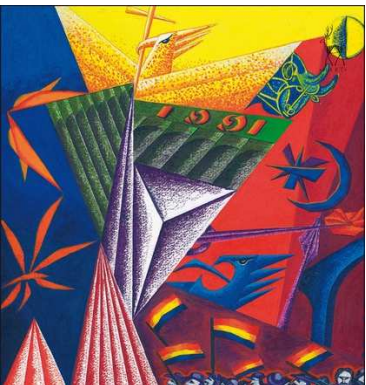

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Consiliul Europei și salvagardarea drepturilor și libertăților fundamentale

- Unul dintre cele mai eficiente sisteme de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale îl reprezintă cel dezvoltat sub egida Consiliului Europei, odată cu adoptarea, la 4 noiembrie 1950, a Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.
- Sistemul european de protecție a drepturilor fundamentale a avut la bază curentul democratic și liberal, afirmat cu putere mai ales după cel de-al Doilea Război Mondial, ca o reacție la suferințele provocate de atrocitățile fără precedent săvârșite de către naziști și aliații lor, dar și ca o reacție împotriva regimurilor totalitar-comuniste instaurate în Europa de Est după 1945.
- Statele din Europa Occidentală au fost primele care au acceptat concedarea de prerogative suverane unor instituții supranaționale, plecând de la conștiința faptului că în acea etapă a civilizației umane era mai profitabil pentru toată lumea ca atribuțiile în domeniul protecției drepturilor fundamentale să fie exercitate în comun, atât în beneficiul indivizilor, cât și al colectivităților.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- Consiliul Europei este principala organizație internațională interguvernamentală la nivel regional având ca principală atribuție consacarea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.
- Înființarea sa s-a circumscris procesului de realizare a unei Europe unite sub aspect instituțional, prin crearea de organizații care să vegheze la integrarea economică și politică a statelor din regiune.
- Consiliul Europei a luat ființă la 5 mai 1949, prin semnarea de către reprezentanții a zece state a Tratatului de la Londra.

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- În preambulul său, Statutul Consiliului Europei proclama cu tărie atașamentul ferm al statelor semnatare față de „valorile spirituale și morale care sunt moștenirea comună a popoarelor lor și sursa reală a libertății individuale, libertății politice și a statului de drept, principii care formează baza oricărei democrații autentice”.
- Prin însuși actul său constitutiv, Consiliul Europei a făcut din apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale unul dintre cele mai importante obiective ale activității sale.
- Astfel, Statutul prevede că „fiecare membru al Consiliului trebuie să accepte principiile statului de drept și principiul în virtutea căruia orice persoană aflată sub jurisdicția sa trebuie să se bucure de drepturile și libertățile fundamentale ale omului”.
- Încălcarea acestor obligații poate atrage aplicarea unor sancțiuni drastice, cum ar fi suspendarea drepturilor de reprezentare sau încetarea calității de membru al Consiliului prin decizie a Comitetului de Miniștri.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infoplex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Membre ale Consiliului pot deveni numai statele care recunosc Statutul organizației și care îndeplinesc următoarele condiții: acceptarea principiilor statului de drept; asigurarea unui sistem politic bazat pe principiul separației puterilor în stat; asigurarea pluripartidismului; acceptarea principiului în virtutea căruia orice persoană aflată sub jurisdicția lor trebuie să se bucure de drepturile și libertățile fundamentale ale omului; asumarea angajamentului de a colabora în mod sincer și efectiv cu ceilalți membri, în vederea realizării obiectivelor și scopului general al Organizației.
- După căderea Zidului Berlinului și înlăturarea dictaturilor socialiste din Europa Centrală și de Est, Consiliul Europei a suferit un proces de extindere graduală, astfel că organizația numără în prezent nu mai puțin de 47 de state membre.

i N F
POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Activitatea Consiliului este centrată pe următoarele domenii:

- protecția democrației și a statului de drept; protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- promovarea identității și diversității culturale în sânul Europei;
- soluționarea problemelor stringente cu care se confruntă societatea europeană contemporană, cum ar fi discriminarea, xenofobia, crima organizată, terorismul, traficul de ființe umane, degradarea mediului etc;
- încurajarea stabilității democratice prin intermediul reformelor; dezvoltarea colaborării cu alte organizații europene și internaționale.

În vederea atingerii acestor obiective îndrăznețe, Consiliul Europei a instituit o structură organizatorică complexă, formată din:

- Secretariat;
- Comitetul de Miniștri; Adunarea Parlamentară;
- Curtea Europeană a Drepturilor Omului;
- Comisarul pentru drepturile omului;
- Comisia pentru democrație prin intermediul legii (Comisia de la Veneția);
- Congresul Autorităților Locale și Regionale, alcătuit din Camera Autorităților Locale și Camera Regiunilor.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- **Comitetul de Miniștri** este organul decizional al Consiliului Europei, compus din miniștrii de externe ai statelor membre sau din reprezentanții lor diplomatici permanenți la Strasbourg.
- **Adunarea Parlamentară** este organul deliberativ al Consiliului Europei. Ea dezbate acele chestiuni care țin de competența sa, conform Statutului, și prezintă concluziile sale Comitetului de Miniștri, sub formă de recomandări.
- Fiecare stat membru al Consiliului Europei are între 2 și 18 reprezentanți, în funcție de numărul populației.
- De regulă, Adunarea Parlamentară își desfășoară activitatea în sesiuni lunare, dar, în mod excepțional, ea se poate întruni și în sesiuni extraordinare.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- Adunarea se întrunește de două ori pe lună, pentru o săptămână, în sesiune plenară. Reuniunile sunt publice și au loc la Palatul Europei de la Strasbourg.
- Adunarea își alege președintele și vicepreședintele.
- De asemenea, Adunarea alege Secretarul General al Consiliului Europei și adjunctul acestuia, judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și Comisarul pentru drepturile omului.

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Începând cu anul 1999, un rol important în promovarea drepturilor și a libertăților fundamentale în rândul statelor membre îl are *Comisarul pentru drepturile omului*, o instituție independentă a Consiliului Europei.
- În această funcție este aleasă de către Adunarea Parlamentară persoana care întrunește majoritatea voturilor dintr-o listă de trei candidați cu experiență recunoscută în domeniul drepturilor omului.
- Activitatea Comisarului este orientată în patru direcții majore:
 - promovarea educației în respectarea drepturilor omului;
 - încurajarea înființării de structuri naționale și stimularea celor deja existente;
 - identificarea curențelor în legislația și practica statelor;
 - promovarea respectării drepturilor omului prin urmărirea aplicării instrumentelor și a deciziilor Consiliului Europei.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Comisarul pentru drepturile omului are obligația de a prezenta Comitetului de Miniștri și Adunării Parlamentare un raport anual cu privire la activitatea sa, dar și dreptul de a formula recomandări și avize cu privire la orice situație de încălcare a drepturilor omului.
- Comisarul își exercită atribuțiile în mod independent și imparțial, cu posibilitatea de a interveni pe baza oricărei informații pertinente furnizate de guverne, parlamente, mediatori naționali și avocați ai poporului, particulari sau organizații neguvernamentale.
- Comisarul nu are însă niciun fel de atribuții juridictionale, ci doar un rol de îndrumare și informare în materia drepturilor fundamentale ale omului.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolox.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

- Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (cunoscută în general sub denumirea de *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*) constituie, cel mai important instrument juridic adoptat la nivel european în domeniul protecției drepturilor și libertăților individuale.
- Inspirată, în mare măsură, de modelul Declarației Universale a Drepturilor Omului, Convenția adoptată la Roma, la 4 noiembrie 1950, și intrată în vigoare la 3 septembrie 1953, reflectă simbioza dintre cele două mari sisteme juridice ale Europei Occidentale: *common law* și sistemul de drept continental.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- Principala contribuție la elaborarea Convenției Europene a Drepturilor Omului a aparținut Marii Britanii și Franței, două dintre cele cinci state cu statut de membru permanent al Consiliului de Securitate al O.N.U.
- În preambulul său, Convenția afirmă atașamentul profund al statelor semnatare față de drepturile și libertățile fundamentale, care constituie „temelia însăși a justiției și a păcii în lume, și a căror menținere se bazează în mod esențial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepție comună și un respect comun al drepturilor omului din care acestea decurg”.

i N F O L E X
POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolox.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

Drepturile și libertățile garantate

În conținutul său normativ, Convenția proclamă următoarele drepturi și libertăți:

- dreptul la viață (art. 2);
- dreptul de a nu fi supus la tortură și la pedepse sau tratamente inumane ori degradante (art. 3);
- dreptul de a nu fi ținut în sclavie sau în servitute și dreptul de a nu fi constrâns la executarea unei munci forțate sau obligatorii (art. 4);
- dreptul la libertate și la siguranță (art. 5);
- dreptul la un proces echitabil, public, și care să se desfășoare într-un termen rezonabil, în fața unui tribunal independent, stabilit prin lege (art. 6);
- dreptul la neretroactivitatea legii penale și la aplicarea legii penale mai favorabile (art. 7);
- dreptul la respectarea vieții private și de familie, a domiciliului și a corespondenței (art. 8);
- libertatea de gândire, de conștiință și de religie (art. 9);
- libertatea de exprimare (art. 10); libertatea de întrunire și de asociere (art. 11);

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- dreptul la căsătorie și dreptul la întemeierea unei familii (art. 12);
- dreptul la o cale efectivă de atac în fața unei instanțe naționale, în caz de încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale recunoscute prin Convenție (art. 13);
- interdicția oricărei discriminări bazate pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, sau orice altă situație, cu privire la exercițiul drepturilor și libertăților consacrate de Convenție (art. 14);
- dreptul la proprietate (art. 1 din Protocolul nr. 1);
- dreptul la educație (art. 2 din Protocolul nr. 1);
- dreptul la alegeri libere, organizate la intervale de timp rezonabile și prin scrutin secret, în condiții care să asigure libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislativ (art. 3 din Protocolul nr. 1);
- interdicția privării de libertate pentru neexecutarea unei obligații contractuale (art. 1 din Protocolul nr. 4);
- libertatea de circulație (art. 2 din Protocolul nr. 4);
- interdicția expulzării de către un stat a propriilor săi cetățeni (art. 3 din Protocolul nr. 4);

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- interdicția expulzărilor colective și a expulzării străinilor (art. 4 din Protocolul nr. 4);
- dreptul cetățenilor străini la garanții procedurale în caz de expulzare (art. 1 din Protocolul nr. 7);
- dreptul la două grade de jurisdicție în materie penală (art. 2 din Protocolul nr. 7),
- dreptul la despăgubiri în caz de eroare judiciară (art. 3 din Protocolul nr. 7);
- dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă penală (art. 4 din Protocolul nr. 7);
- dreptul soților la egalitate în cadrul raporturilor de familie (art. 5 din Protocolul nr. 7);
- dreptul la nediscriminare (art. 1 din Protocolul nr. 12).

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

Alături de aceste drepturi substanțiale, Convenția protejează și o serie de drepturi de natură procesuală, fără de care drepturile substanțiale menționate ar fi lipsite de o protecție juridică apropiată:

- dreptul de acces la justiție;
- dreptul la un tribunal independent și imparțial;
- dreptul la o judecată echitabilă, publică și contradictorie, care să se desfășoare într-un termen rezonabil;
- dreptul la apărare etc.

Această multitudine de drepturi procesuale sunt grupate în cadrul noțiunii mai largi de „proces echitabil”, evocată de art. 6 din Convenție.

Convenția cuprinde și alte dispoziții de natură procedurală, cum ar fi, de exemplu, obligația impusă statelor, în temeiul art. 2 și 3, de a desfășura o anchetă efectivă în scopul remedierii încălcărilor dreptului la viață sau a dreptului la integritate fizică și psihică.

POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- O altă dispoziție procedurală importantă a Convenției, este dreptul la un recurs efectiv, consacrat de art. 13: „Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul la acordarea unui recurs efectiv, în fața unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea ar fi fost comisă de către persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale”.
- Acest drept vine în completarea caracterului subsidiar al acțiunii Curții.
- El are o mare importanță în determinarea statelor să încorporeze în mod efectiv Convenția în sistemele naționale de drept prin posibilitatea ca, în temeiul art. 13, dispozițiile sale să poată fi invocate direct în fața judecătorului național.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

Ierarhizarea formală a drepturilor și libertăților convenționale

În cuprinsul său, Convenția Europeană a Drepturilor Omului stabilește o ierarhie formală a drepturilor și libertăților pe care le proclamă.

Pe de o parte, Convenția distinge așa-zisele „drepturi inderogabile”, al căror exercițiu nu poate fi restricționat de către statele contractante nici măcar în circumstanțe cu totul și cu totul excepționale.

Aceste drepturi fac parte dintr-un nucleu de norme peremptorii ale dreptului internațional general (*jus cogens*), și sunt în număr de cinci:

- dreptul la viață (art. 2),
- dreptul de a nu fi supus torturii sau tratamentelor ori pedepselor inumane sau degradante (art. 3),
- dreptul de a nu fi ținut în sclavie sau în servitute (art. 4 parag. 1),
- dreptul la neretroactivitatea legii penale (art. 7),
- dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă penală (art. 4 din Protocolul nr. 7).

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Pe de altă parte, Convenția europeană trasează contururile mai puțin clare ale unei vaste categorii de drepturi, pe care, în general, doctrina de specialitate le numește „drepturi condiționale”, deoarece exercițiul lor poate fi restricționat atât în situații de criză (cum sunt războiul sau un alt pericol public ce amenință existența națiunii), cât și în scopul apărării unor interese individuale (cum ar fi, *exempli gratia*, exercițiul drepturilor și libertăților unor terțe persoane) sau al protejării unor valori colective (cum sunt ordinea, sănătatea sau morala publică, securitatea națională, bunăstarea economică a țării etc).
- Din această categorie fac parte toate celelalte drepturi și libertăți prevăzute de Convenție.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Caracterul obiectiv al normelor Convenției Europene a Drepturilor Omului

- Spre deosebire de Declarația Universală a Drepturilor Omului, care desemnează exemplul tipic al unei norme de *soft law*, Convenția europeană este un tratat internațional multilateral dotat cu forță juridică obligatorie pentru statele contractante.
- Convenția creează obligații cu caracter obiectiv, a căror executare nu este subordonată principiului reciprocității, așa cum se întâmplă, de regulă, în cazul tratatelor internaționale de tip clasic.
- Cu alte cuvinte, niciun stat contractant nu va putea eluda respectarea obligațiilor asumate prin ratificarea Convenției invocând în apărarea sa excepția neîndeplinirii obligațiilor convenționale de către celelalte părți contractante (*exceptio non adimpleti contractus*).

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Spre deosebire de tratatele internaționale de tip clasic, Convenția Europeană a Drepturilor Omului depășește cadrul unei simple reciprocități între statele contractante. Pe lângă o rețea de angajamente sinalagmatice bilaterale, ea creează obligații obiective care, conform preambulului său, beneficiază de o «garanție colectivă».
- Prin articolul 24, Convenția permite statelor contractante să pretindă respectarea acestor obligații fără a trebui să justifice vreun interes ce derivă, spre exemplu, din împrejurarea că o măsură pe care ele o denunță a lezat pe unul dintre proprii lor cetățeni.
- Una dintre principalele consecințe ale acestui caracter obiectiv rezidă în faptul că, în temeiul actualului art. 33, orice stat contractant poate sesiza Curtea Europeană a Drepturilor Omului cu privire la orice pretinsă încălcare a dispozițiilor Convenției de către un alt stat contractant, fără a fi ținut să probeze în prealabil existența unui anumit interes în cauza respectivă.
- O astfel de petiție se constituie într-o veritabilă *actio popularis*, menită să supună atenției judecătorilor de la Strasbourg probleme stringente ce țin de apărarea ordinii publice europene.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

- Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fost instituită în 1959, pentru a asigura respectarea normelor Convenției.
- Prevederile inițiale ale Convenției stipulau că solicitanții individuali (particulari, grupuri sau organizații neguvernamentale) puteau adresa Comisiei plângeri împotriva statelor semnatare ale Convenției.
- În cazul în care aceste plângeri erau admise, ele făceau obiectul unor încercări de reglementare amiabilă.
- În cazul în care aceste tentative eșuau, Comisia redacta un raport pe care îl transmitea Comitetului Miniștrilor, care decidea dacă a fost violată sau nu Convenția, acordând și eventuala satisfacție echitabilă victimei, în termen de trei luni de la transmiterea raportului.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Comisia și statele (nu și particularii) aveau dreptul de a sesiza Curtea dacă statul acuzat îi acceptase jurisdicția obligatorie, pentru a se lua o hotărâre definitivă și obligatorie.
- Această procedură era una relativ complexă, iar după ratificarea Convenției de către un număr mare de state, s-a dovedit a fi deosebit de greoaie.
- În aceste condiții, la 1 noiembrie 1998, a intrat în vigoare Protocolul adițional nr. 11 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a reformat întreg mecanismul de protecție a drepturilor prevăzute în Convenție, toate încălcările acestora fiind supuse direct jurisdicției Curții Europene a Drepturilor Omului, care are competența de a soluționa plângerile ce îi sunt adresate.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Organizare și funcționare

- Instituită prin Convenție, în forma sa amendată de Protocolul nr. 11, Curtea Europeană a Drepturilor Omului este alcătuită dintr-un număr de judecători egal cu cel al statelor contractante (47 în prezent).
- Nu există nicio restricție în ceea ce privește numărul de judecători de aceeași naționalitate.
- Judecătorii sunt aleși de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, cu majoritatea voturilor exprimate, de pe o listă de trei candidați propuși de către fiecare stat contractant, pentru un mandat unic de 9 ani.
- Mandatul judecătorilor se încheie de drept la data la care au împlinit vârsta de 70 de ani.
- Ei rămân în funcție până la înlocuirea lor efectivă, continuând să se ocupe de cauzele cu care au fost deja sesizați.
- Dacă un judecător nu mai corespunde cu cerințele funcției sale, el poate fi revocat de către ceilalți judecători cu o majoritate de 2/3 din numărul acestora.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Judecătorii Curții de la Strasbourg își exercită funcțiile cu titlu individual, și nu în calitate de reprezentanți ai statelor din care provin.
- Convenția prevede că „judecătorii trebuie să se bucure de cea mai înaltă reputație morală și să întrunească condițiile cerute pentru exercitarea unor înalte funcțiuni judiciare sau să fie juriști cu o reputație cunoscută”.
- Judecătorii nu pot exercita pe durata mandatului lor nicio activitate politică sau administrativă și nici vreo activitate profesională incompatibilă cu obligația lor de independență și de imparțialitate.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului este organizată pe două categorii de structuri/formațiuni: administrative și jurisdicționale.

Structurile administrative sunt:

- Adunarea Plenară a Curții, condusă de un președinte și unul sau doi vicepreședinți;
- Secțiile, conduse de președinții acestora.

Structurile jurisdicționale sunt:

- Comitetele;
- Camerele;
- Marea Cameră.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsf.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- **Adunarea Plenară** a Curții este alcătuită din totalitatea judecătorilor aleși, are rol administrativ și îndeplinește următoarele atribuții:
- alege, pentru o durată de 3 ani, președintele său și pe unul sau doi vicepreședinți ai Curții, care pot fi realeși și constituie Camere pentru o perioadă determinată;
- alege președinții Camerelor Curții, care pot fi realeși, adoptă regulamentul de funcționare a Curții, alege greșierul și unul sau mai mulți greșieri adjuncți.
- Potrivit Regulamentului Curții Europene a Drepturilor Omului, alegerile menționate mai sus au loc prin vot secret, cu majoritatea absolută a judecătorilor Curții.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- **Președintele Curții** conduce activitatea acesteia, reprezintă Curtea și asigură relațiile cu Consiliul European.
- De asemenea, Președintele prezidează Adunarea Plenară a Curții, ședințele Marii Camere și cele ale Colegiului Marii Camere.
- **Vicepreședintele** sau **vicepreședinții** Curții asistă președintele Curții și îl înlocuiesc la cererea acestuia sau în caz de vacanță a președinției. De asemenea, ei îndeplinesc și funcția de președinți de secție.

i N F O L e x
POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- **Secțiile** reprezintă formațiuni administrative ale Curții, constituite de către Adunarea Plenară, pentru o perioadă de 3 ani.
- Fiecare Secție a Curții cuprinde câte 10 sau 11 judecători, fiind prezidată de un președinte și doi vicepreședinți.
- Componenta secțiilor este stabilită în funcție de următoarele criterii:
 - sistemele de drept pe care judecătorii ce intră în componența unei anumite secții le cunosc;
 - așezarea geografică a statului ai căror reprezentanți sunt judecătorii, membri ai secției;
 - repartizarea echilibrată a numărului de judecători femei și judecători bărbați din cadrul fiecărei secții.
 - Componenta secțiilor este stabilită de toți membri Curții, reuniți în plen, la propunerile făcute de către președintele Curții.

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infoplex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- **Comitetele** sunt constituite din 3 judecători aparținând aceleiași secții, pentru o perioadă determinată de 12 luni.
- Fiecare comitet este prezidat de către judecătorul care are precădere în cadrul secției.
- Un Comitet poate, prin vot unanim, să declare inadmisibilă sau să scoată de pe rol o cerere individuală, atunci când o astfel de decizie poate fi luată fără o examinare complementară, aceasta fiind definitivă.
- Comitetele nu se pot pronunța însă cu privire la cauzele interstatale.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- **Camerele** Curții sunt compuse din 7 judecători, dintre care obligatoriu unul este cel al statului implicat ca parte în proces.
- Judecătorul ales poate fi înlocuit de un judecător *ad-hoc*.
- Numirea judecătorilor este făcută de către președintele secției.
- Camerele se pot pronunța atât asupra admisibilității cât și a fondului cererilor individuale, în cazul în care Comitetul nu le declară inadmisibile sau nu le scoate de pe rolul Curții, cât și asupra admisibilității și a fondului cererilor interstatale.

POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- **Marea Cameră** este formată din 17 judecători și din 3 judecători supleanți, fiind constituită pentru o perioadă de 3 ani.
- Din Marea Cameră fac parte în mod obligatoriu președintele și vice-președinții Curții, președinții Camerelor, și alți judecători desemnați conform Regulamentului Curții, precum și judecătorul ales în numele statului parte în litigiu.
- Marea Cameră se pronunță asupra cererilor individuale sau a cauzelor interstatale atunci când cauza i-a fost deferită de o Cameră, ca urmare a desesizării acesteia sau în caz de remitere de către orice parte, în termen de 3 luni de la hotărârea Camerei.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- **Grefa** este condusă de către Grefierul Curții, ales de Adunarea Plenară, prin vot secret, cu majoritate absolută, dintre candidații care se bucură de o înaltă considerație morală și posedă cunoștințele juridice, administrative și lingvistice necesare pentru îndeplinirea funcției de grefier.
- Alegerea se face pe o perioadă de 5 ani, cu posibilitatea realegerii.
- Grefierul Curții este sprijinit în activitatea sa de doi grefieri adjuncți.
- Funcțiile grefierului sunt următoarele:
 - asistă Curtea în îndeplinirea funcțiilor sale;
 - răspunde de organizarea și activitățile Grefei;
 - asigură paza arhivelor și intermediază comunicările și notificările adresate Curții sau pe cele care emană de la aceasta;
 - răspunde cererilor de informații privind activitatea Curții, în special celor venite din partea presei, sub rezerva îndatoririi de discreție.
- Grefa funcționează pe baza instrucțiunilor generale întocmite de grefier și aprobate de președintele Curții.
- Grefa se compune din grefele de secție, în număr egal cu numărul secțiilor Curții, și din serviciile necesare pentru a furniza Curții prestațiile administrative și juridice corespunzătoare.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Curtea deliberază în camera de consiliu, în secret, doar judecătorii luând parte la deliberări, precum și grefierul, alți agenți ai grefei și interpreți, în funcție de necesitate.
- Înainte de a vota, judecătorii Curții trebuie să își exprime opinia.
- Deciziile Curții sunt luate cu majoritatea voturilor judecătorilor prezenți. Deciziile și hotărârile Marii Camere și ale Camerelor sunt adoptate cu majoritatea voturilor judecătorilor prezenți și nu se admit abțineri în probleme care privesc admisibilitatea sau fondul cauzei.
- Curtea reunită în plen stabilește componența secțiilor în cadrul aceleiași ședințe în care plenul Curții alege președintele Curții și pe cei doi vicepreședinți ai Curții, precum și pe cei patru președinți și cei patru vicepreședinți ai secțiilor.
- La propunerea președintelui secției, președintele Curții stabilește un număr de comitete de filtraj, constituite din 3 judecători și conduse de judecătorul cel mai înalt în rang. Numirea judecătorilor este făcută de către președintele secției.
- Rolul Camerelor este, pe de o parte, de a se pronunța asupra fondului cauzei, iar pe de altă parte, unul de filtraj, ele pronunțându-se asupra admisibilității cererii în cazurile în care petent este un stat parte la Convenție.

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

Competențe

- Competența Curții acoperă toate problemele privind interpretarea și aplicarea Convenției Europene a Drepturilor Omului și a Protocoloalelor sale.
- În virtutea acestui principiu, orice stat contractant poate sesiza Curtea asupra oricărei pretinse încălcări a prevederilor Convenției și a Protocoloalelor sale de către un alt stat contractant.
- Tot în baza acestui principiu, Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau de orice grup de particulari care se pretind victime ale unei încălcări de către un stat parte a drepturilor garantate de Convenție sau de Protocoloalele sale.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Curtea este învestită cu competența de a acorda avize consultative, la cererea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, cu privire la problemele juridice referitoare la interpretarea clauzelor Convenției sau a Protocoloalelor sale adiționale.
- Aceste avize nu se pot referi însă la probleme privind conținutul sau întinderea drepturilor și a libertăților definite în Convenție și în Protocoloalele sale, nici asupra altor probleme de care Curtea sau Comitetul de Miniștri ar putea să ia cunoștință ca urmare a introducerii unui recurs prevăzut în Convenție.
- Decizia Comitetului de Miniștri de a cere Curții de la Strasbourg un aviz consultativ este luată prin votul majorității reprezentanților cu drept de a participa la lucrările Comitetului.
- Cererile de avize consultative sunt examinate de către Marea Cameră, iar adoptarea lor se face cu majoritatea membrilor acesteia.
- Avizele consultative ale Curții se acordă prin decizii motivate, fundamentate pe opinia unanimă a judecătorilor Curții. Orice judecător poate anexa la aceste decizii opinia sa separată – concordantă sau disidentă – ori o simplă declarație de dezacord.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Procedura în fața Curții Europene a Drepturilor Omului

- Curtea Europeană a Drepturilor Omului poate fi sesizată de către persoane fizice, grupuri particulare, organizații neguvernamentale sau de către state-părți la Convenție.
- Specificul mecanismului european de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale este acela că o persoană particulară, fizică sau juridică, poate sesiza în mod direct Curtea de la Strasbourg, depunând o plângere împotriva statului despre care pretinde că i-ar fi încălcat un drept sau o libertate fundamentală apărută de Convenție, în conformitate cu art. 34.
- Procedura de soluționare a unei astfel de plângeri presupune o primă fază în care se analizează îndeplinirea unor condiții de admisibilitate, urmată de o a doua fază, în care Curtea se pronunță pe fondul cererii.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Procedura în fața Curții Europene a Drepturilor Omului este contradictorie și publică. Audiențele, care nu se țin decât într-un număr redus de cazuri, sunt de asemenea publice, exceptând situațiile excepționale când fie una dintre Camere, fie Marea Cameră, ia o altă decizie.
- Memoriile și alte documente înaintate Grefei Curții de către părți sunt, în principiu, accesibile publicului.
- Reclamanții individuali își pot prezenta ei înșiși cazul în fața Curții de la Strasbourg, dar o reprezentare făcută de către un avocat este recomandată, și, în marea majoritate a cazurilor, chiar solicitată în mod expres, odată ce petiția respectivă a fost comunicată guvernului statului pârât. Consiliul Europei a pus în practică și un sistem de asistență juridică *pro bono* pentru reclamanții ce nu dispun de suficiente mijloace materiale pentru a fi reprezentați în fața Curții de către un avocat.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

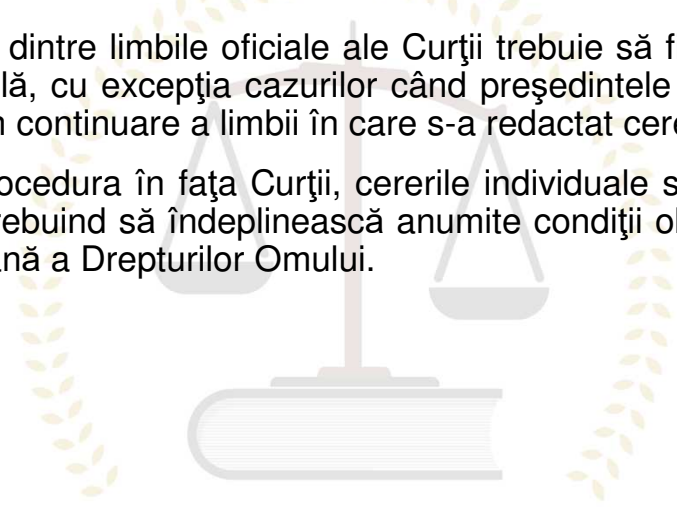

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza, dar cererile pot fi redactate și într-una dintre limbile oficiale ale statelor contractante.
- Cu toate acestea, una dintre limbile oficiale ale Curții trebuie să fie utilizată odată ce cererea a fost declarată admisibilă, cu excepția cazurilor când președintele camerei sau al Marii Camere va autoriza utilizarea în continuare a limbii în care s-a redactat cererea.
- În ceea ce privește procedura în fața Curții, cererile individuale sunt supuse inițial unui control de admisibilitate, ele trebuind să îndeplinească anumite condiții obligatorii, prevăzute de art. 35 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

i N F O L e x
POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- O primă condiție de admisibilitate a petițiilor individuale se referă la epuizarea căilor de recurs interne.
- Această regulă constituie o practică internațională curentă, fondată pe convingerea că fiecare stat trebuie să poată îndrepta mai întâi între granițele sale o eventuală încălcare a drepturilor fundamentale, și abia apoi să fie supus unei proceduri internaționale.
- Fundamentul acestei reguli îl constituie principiul subsidiarității, care, pe de o parte, are ca efect respectarea suveranității statelor, iar pe de altă parte, conduce la implementarea Convenției Europene a Drepturilor Omului la nivel național, întrucât instanțele naționale sunt primele care trebuie să o aplice.
- Regula epuizării căilor de recurs interne nu este interpretată însă în mod rigid în sistemul Convenției, în sensul că reclamantului i se cere să epuizeze doar mijloacele interne utile (ordinare), adică numai pe acelea care sunt eficiente în apărarea drepturilor prevăzute de Convenție. Reclamantului nu i se impune, spre exemplu, și promovarea unei cereri de revizuire sau de contestație în anulare.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Cea de a doua condiție de admisibilitate este ca reclamantul să introducă cererea într-un termen de 6 luni de la data la care a rămas definitivă hotărârea internă atacată cu recurs.
- Este considerată cerere adresată Curții, care întrerupe deci acest termen, prima scrisoare trimisă de către reclamant, și nu trimiterea unui formular-tip de sesizare a Curții, care se poate face și ulterior.
- În cazul României, acest termen se calculează începând de la data la care reclamantul a putut lua cunoștință de conținutul hotărârii pronunțate de instanța de recurs.
- De asemenea, pentru a putea fi declarată admisibilă, cererea reclamantului trebuie să se refere la încălcarea unuia dintre drepturile și libertățile garantate în mod expres de Convenție sau de Protocoalele sale adiționale.
- Reclamantul nu poate invoca încălcarea unui alt drept sau a unei reguli care nu are legătură cu conținutul Convenției.
- De asemenea, reclamantul trebuie să se plângă de încălcări care au avut loc într-o perioadă când Convenția era obligatorie pentru statul împotriva căruia își îndreaptă plângerea.
- În cazul României, reclamantul nu poate invoca decât violări care au avut loc după data de 20 iunie 1994, dată la care România a ratificat Convenția.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- Alte condiții de admisibilitate se referă la faptul că plângerile nu trebuie să fie anonime, ele nu trebuie să fi fost anterior soluționate de Curte, iar reclamatul nu trebuie să mai fi sesizat cu aceeași plângere o altă organizație internațională.
- De asemenea, o cerere poate fi respinsă ca fiind vădit nefondată sau abuzivă.
- Fiecare cerere individuală este repartizată unei secțiuni, al cărei președinte numește un raportor.
- După o examinare prealabilă a cauzei, raportorul decide dacă aceasta trebuie examinată de un comitet alcătuit din trei membri sau de o cameră.
- Un comitet poate, în unanimitate, să declare o cerere inadmisibilă sau să o radieze de pe rolul Curții, atunci când o astfel de decizie poate fi luată fără vreo altă examinare.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- În afară de cererile care le sunt atribuite în mod direct de către raportori, camerele judecă și cererile individuale care nu au fost declarate inadmisibile de către un comitet alcătuit din trei membri, precum și cererile interstatale.
- Camerele se pronunță atât asupra admisibilității, cât și asupra fondului cauzelor, în general prin decizii separate sau, atunci când este cazul, prin decizii unice privind mai multe cauze.
- Camerele pot însă în orice moment să-și decline competența în favoarea Marii Camere, atunci când cauza dedusă judecătii ridică o problemă importantă relativă la interpretarea Convenției sau când soluționarea unei anumite chestiuni ar putea intra în contradicție cu o hotărâre pronunțată anterior de către Curte, cu excepția cazurilor când una dintre părți se opune într-un interval de o lună, începând de la notificarea intenției camerei de declinare a competenței.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolox.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Prima fază a procedurii este, în general, scrisă, chiar dacă, uneori, camera poate lua decizia de a ține o audiență publică, caz în care se vor face, de asemenea, referiri la fondul cauzei.
- Hotărârile camerei referitoare la admisibilitate sunt adoptate cu majoritate de voturi și trebuie să fie motivate și făcute publice.
- Deciziile cu privire la admisibilitate pot fi luate de către comitete sau de către Camere.
- Atunci când o cerere este vădit inadmisibilă, ea este declarată ca atare de către un comitet format din 3 judecători care trebuie să ia această decizie în unanimitate.
- O astfel de decizie este definitivă.
- De asemenea, deciziile cu privire la admisibilitate pot fi luate de către Cameră, în complet format din 7 judecători.
- Camera poate declara o plângere admisibilă, parțial admisibilă sau inadmisibilă.
- După declararea unei cereri ca admisibilă, Curtea trece la examinarea pe fond a acesteia.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- Examinarea pe fond se face, în principiu, de către una dintre Camerele Curții.
- La proces participă și reprezentanții părților implicate.
- Urmează o procedură contradictorie, în cadrul căreia statul intimat este obligat să furnizeze toate informațiile necesare.
- Procedura este atât orală cât și scrisă, pot fi audiați martori, iar Curtea poate dispune efectuarea unei expertize.
- În cadrul procesului sunt admise și eventuale intervenții ale terților, cum ar fi, de exemplu, intervențiile statelor ai căror resortisanți au depus plângeri împotriva unui alt stat parte la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Unele cauze pot fi declinate în favoarea Marii Camere (atunci când există probleme deosebite de interpretare a prevederilor Convenției ori dacă prin soluția pronunțată s-ar ajunge la o contradicție cu soluțiile anterioare), care va pronunța o hotărâre definitivă. Hotărârile se motivează și sunt obligatorii pentru părți.
- Luarea hotărârilor se face în secret, în Camera de Consiliu, fiind prezenți, în principiu, doar judecătorii și greșierul.
- Hotărârea este luată cu votul majorității judecătorilor care instrumentează cazul, iar în caz de egalitate se poate repeta votarea.
- Dacă la noua votare se constată o nouă egalitate, va avea câștig de cauză partea care cuprinde votul președintelui.
- Nu sunt permise abțineri ce țin de probleme referitoare la admisibilitatea cererii ori de fondul cauzei.
- Curtea poate proceda la respingerea ca inadmisibilă a unei cereri în orice stadiu al procedurii.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- O altă procedură ce poate fi urmată de către Curte o constituie reglementarea pe cale amiabilă a litigiului.
- Atunci când se ajunge la o înțelegere între părți, cauza respectivă este scoasă de pe rolul Curții printr-o decizie ce trebuie să se limiteze la o expunere succintă a faptelor și la soluția adoptată.
- În orice stadiu al procedurii, Curtea poate decide scoaterea de pe rol a unei cauze dacă reclamantul hotărăște să nu își mai mențină plângerea ori dacă litigiul a fost rezolvat sau pentru orice alt motiv constatat de Curte, motiv pentru care nu se mai impune continuarea examinării cererii.
- Cu toate acestea, Curtea este obligată să examineze în continuare cererea dacă respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și prin Protocoalele la aceasta o impun în mod deosebit.
- Curtea poate dispune chiar repunerea pe rol a unei cauze atunci când consideră că împrejurările de fapt sau de drept justifică un astfel de demers.

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsf.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

Hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului

- Camerele Curții Europene a Drepturilor Omului adoptă hotărâri cu majoritate de voturi. Orice judecător care a luat parte la examinarea dosarului are dreptul să anexeze la hotărâre fie opinia sa separată – concordantă sau disidentă – fie o simplă declarație de disociere.
- În cazuri excepționale, oricare dintre părțile aflate în litigiu poate solicita retrimiteră cauzei în fața Marii Camere a Curții, într-un termen de până la 3 luni de la data la care a fost pronunțată hotărârea Camerei ce a judecat cauza.
- Marea Cameră va accepta cererea de rejudecare a cauzei numai după ce un colegiu format din 5 judecători ai săi va analiza dacă litigiul ridică o problemă gravă referitoare la interpretarea sau la aplicarea Convenției sau a Protocoloalelor sale ori o altă problemă gravă, cu caracter general.
- În cazul în care colegiul acceptă cererea respectivă, Marea Cameră se va pronunța asupra fondului cauzei printr-o hotărâre definitivă, adoptată cu majoritate de voturi.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- O hotărâre a unei camere rămâne definitivă la expirarea termenului de trei luni sau chiar mai devreme, dacă părțile declară că nu au intenția de a solicita retrimiteră cauzei în fața Marii Camere, ori în cazul în care colegiul de cinci judecători a respins cererea de retrimiteră în fața Marii Camere.
- Dacă se constată o încălcare a unuia dintre drepturile prevăzute de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Curtea poate obliga statul în cauză la plata unei sume de bani către reclamant, sumă ce reprezintă quantumul prejudiciului suferit.
- Hotărârile definitive pronunțate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului sunt obligatorii pentru statele în cauză, acestea fiind ținute să execute dispozitivul. Hotărârile sunt transmise Comitetului de Miniștri al Consiliului European, care supraveghează executarea lor.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

- Comitetul de Miniștri are următoarele atribuții:
- să verifice dacă satisfacția echitabilă acordată de către Curte a fost plătită, însoțită de eventuale daune-interese pentru întârziere;
- să examineze dacă încălcarea a încetat și dacă partea lezată a fost plasată, în măsura posibilităților obiective, în situația în care se afla înaintea de încălcarea drepturilor sale;
- să controleze dacă au fost adoptate măsuri generale la nivel național, în scopul prevenirii unor situații similare.
- Comitetul de Miniștri are la îndemână două alternative pentru a determina statul care a pierdut procesul să execute obligațiile ce decurg din hotărârea de condamnare.
- Este vorba, în primul rând, de adoptarea rezoluțiilor interimare, iar în al doilea rând, de aplicarea art. 8 din Statutul Consiliului Europei.
- Rezoluțiile interimare sunt adoptate în scopul informării Comitetului de Miniștri cu privire la stadiul executării hotărârii sau pentru a formula anumite sugestii referitoare la modalitatea de executare.

POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolox.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Art. 8 din Statutul Consiliului Europei prevede posibilitatea excluderii unui stat membru, dacă acesta încalcă dispozițiile art. 3 din același Statut, aducând o atingere gravă principiului preeminenței dreptului și principiului respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.
- Această măsură extremă a fost luată o singură dată în istoria de aproape șapte decenii a Consiliului Europei.
- Hotărârile pronunțate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului împotriva statului român dobândesc eficacitate juridică în dreptul intern, putând conduce, în mod indirect, la desființarea hotărârilor judecătorești prin care s-au încălcat drepturile și libertățile reclamantilor.
- Atât în procedura penală, cât și în procedura civilă, constituie un motiv distinct de revizuire situația în care Curtea de la Strasbourg a constatat o încălcare a normelor Convenției Europene a Drepturilor Omului în cauza dedusă judecătii.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- În procedura penală, cererea de revizuire poate fi formulată împotriva hotărârilor interne definitive pronunțate în cauzele în care Curtea de la Strasbourg a constatat o încălcare a unuia dintre drepturile sau libertățile garantate de Convenție, iar efectele grave ale încălcării persistă și nu pot fi înlăturate decât prin revizuirea hotărârii respective.
- Cererea de revizuirea poate fi introdusă în termen de 1 an de la data rămânerii definitive a hotărârii Curții de la Strasbourg, de persoana al cărei drept a fost încălcat, de soțul și rudele apropiate ale condamnatului (chiar și după moartea acestuia), precum și de către procuror.
- Competența soluționării unei astfel de cereri revine în mod exclusiv Înaltei Curți de Casație și Justiție.
- Cererea de revizuire poate fi respinsă ca tardivă, inadmisibilă sau nefondată.
- În cazul în care instanța constată că cererea este fondată, o admite, desființează în parte hotărârea atacată sub aspectul dreptului încălcat și, rejudecând cauza, înlătură consecințele încălcării dreptului.
- Atunci când este necesară administrarea de probe, desființând hotărârea, Înalta Curtea de Casație și Justiție dispune rejudecarea cauzei de către instanța în fața căreia s-a produs încălcarea dreptului.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- În procedura civilă, o hotărâre rămasă definitivă în instanța de apel sau prin neapelare, precum și o hotărâre dată de o instanță de recurs atunci când evocă fondul, poate fi supusă revizuirii în situația în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a normelor Convenției prin hotărârea internă respectivă, iar consecințele grave ale acestei încălcări continuă să se producă și nu mai pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii respective.
- Spre deosebire de procedura penală, instanța competentă să soluționeze cererea de revizuire este instanța care a pronunțat hotărârea a cărei revizuire se cere.
- Termenul de formulare a cererii de revizuire este de 3 luni de la data publicării hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în Monitorul Oficial al României.

i N F O L e x

POCA/491/126354

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

- Normele Convenției Europene a Drepturilor Omului au aplicabilitate directă în sistemul de drept românesc, în conformitate cu **art. 20 alin. (1) din Constituție**, care prevede că „dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte”.
- Prin urmare, instanțele naționale, fie că este vorba de instanțele de drept comun sau de Curtea Constituțională, au obligația să dea acestor norme interne o interpretare care să fie în armonie cu prevederile Convenției.
- De asemenea, Convenția are în dreptul intern o valoare cel puțin supralegislativă, cu alte cuvinte atunci când într-o speță se aplică atât o dispoziție convențională, cât și o normă internă cu un conținut contrar, este obligatorie aplicarea cu precădere a Convenției și înlăturarea normei contrare.
- Singura excepție de la regula primatului normelor convenționale o reprezintă situația în care Constituția sau legile ordinare conțin dispoziții mai favorabile pentru drepturile și libertățile fundamentale.

iNFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Denumirea Proiectului: iFOLex (POCA/491/126354)

Vă multumim!

Universitatea *Spiru Haret*
<https://infolex.snsr.ro/>
<http://spiruharet.ro>

i N F O L e x
POCA/491/126354

iFOLex
POCA/491/126354
www.infolex.snsr.ro

www.poca.ro

